

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Kedden Januarius 30-dik napján, 1816-dik esztendőben.

Frantzia Ország.

Itt következik két levél, mellyek köz-
zül égygyiket a' *Montaubani* Protestáns
Consistorium' előlállójához *Frossard* úrhoz
Bordeauxból, Hertzeg *Angouleme*, másikat
az úgynevezett *Vallási szabadságvédeltmező-*
je nevezet alatt esmértes *Ánglus* társaság
titoknokjaihoz *Párisból*, a' Protestáns Con-
sistorium' előlállója *Marron* úr írta: —

Az első. — „*Frossard* úr! Örömmel
vettem az úr' levelét, mellyet hozzám inté-
zett, 's a' melyet az úr és minden Colle-
gái aláírtak. Engemet nagyon megilletett
az az érzékenység, mellyet az úr előt-
tem ki nyilatkoztatott, 's annak a' Ke-
tőlírásnak közlése, mellyet az Urak *Ang-*
liából vettek, valamint szintén annak a' re-
sultatumnak is, mellyet ez az írás az Urak
között okozott, vélem való közlése. Na-
gyon örvendek midőn azt látom, hogy azt
az atyai gondoskodást és célzást, mellyel
a' Király az Urak eránt viseltetik, tökéletesen
megesmerik az Urak; ez egy oly érzékeny-
ség, a' melyből mi minnyájan reszesülünk,
midőn az Urakban csak hűséges alattvaló-
kat szemlélünk. Mi minnyájan *Frantziák*
vagyunk, és minnyájunknak csak a' haza'
boldogsága a' kívánsága. Engem' ez a' bi-
zodalom táplál, hogy nekünk, az Isten'
segedelme lévén vellünk, semmi idegen
segedelemre nintsen szükségünk a' végre,
hogy a' békességet és égygyességet, mely-

re minnyájunknak gondolatai és kívánságai
céloznak, az által szerezzük - meg. Le-
gyenek, *Frossard* úr és minden Collegái,
bizonyosok az én egész jó akaratom felől.
Költ *Bordeauxban*, Januarius 1-ső napján,
1816. —“

„Aláírta: — — — *Lajos Antal.*

A' második. — „*Uraim!* Én köteles-
ségemnek lenni esmértem, minden joval-
lásnak ellene szegezni magamat, melly az
idegeneknek a' *Frantzia* Protestánsok' ügyé-
be való avatkozásokra célzott. Tehát azt sem
nézhetem jó kedvel, a' mi *Ángliában* ezen
tárgyra nézve történik, és én ebben egy-
gyütt - munkálódó sem lehetek. Légyen
bár az Urak' atyai szeretetének buzgósága
reám nézve épületes és érzékenyítő, e'
mellett tsakugyan úgy tettik nekem, hogy
által hágja az a' valóságos böltsességnek,
sőt a' valóságos keresztényi szeretet' lelké-
nek linéáját is. Ez az utóemléltett virtus
nem ilyen módon nyilatkoztatja - ki a' maga
segedelmet, kivált akkor, midőn azon
ügynek, mellyet elősegélleni akar, való-
ságos hasznát veszedelmeztetheti. Én nagyon
távol vagyok attól, hogy úgy ítélnék,
hogy, mint az Urak képzelődnek, a' *Fr-*
országlószéknek a' Protestánsok eránt való
magaviseletében 's czézelzéseiben valami el-
lenségesség volna. A' mit a' *Nismesi*
Protestánsok szenvedtek, igaz hogy sok;
hanem ezek a' szenvedések tsak helybeliek

voltak; és meg lehet, hogy helybeli okok adtak azokra, ha szintén minden igazság nélkül is, az alkalmatosságot, 's tették azokat ilyen tartósokká. A' Frantzia országlószerk éppen úgy bántokdik ezen történeten mint az Urak és én. A' Király a' legtyúlvánóságosabb módon kinyilatkozattotta ezen történetekből származott kedvetlenségét, 's azoktól való irtózását. Az ő kívánásai 's az ő arravaló törekedése, hogy a' veszedelmek 's az indulatoknak egymással lenvaló szánakozásraméltó felmérgezőlése meggátoltatódjanak, az általa kiadott Fel-séges Rendelés, *Angouleme* Hertzegnek a' Consistorium követségéhez intézett szavai, 's azon hízkelő megkülömböztetés által, hogy a' *Cevennesi* vidékeken lévő Papok közzül egygyik a' Betsületlégiónak czimérelével megtiszteltetett, elegendőképpen meg-bizonyítottak.

„Én nem tudom, Uraim, királolta magára, hogy a' mi Reformatus Papjaink fizetésének elkéséséért az Urak' erántunk való szánakozását fellndítani iparkodjék. A' mit mi ezen tekintetben szenvedünk, ez egyenlően érdekel bennünket a' Státusnak milder tisztviselőivel, és ezek azt, vélünk egygyütt nem egyénekné tulajdonítják, hanem tsak annak a' szánakozásraméltó állapotnak, melybe mi átaljában mindenek helé taszítottunk. Nékünk áldanunk kell inkább az Országlószerket azért a' mit tett, hogy - sem gyaláznunk azért, a' mit nem tett; és én szükségesnek lénni tartom, hogy itt még egyszer kinyilatkozassam azt, hogy én az idegeneknek szánakozásához való folyamodást, rosznak tartom. Erre nézve kérem az Urakat, hogy hozzám azon a' módon, mellyel élni kezdtek, többé ne írjanak. Tisztelem és betsülöm az Urak' levele alá íratott neveket; azon okokat, mellyek őket ezen dolghoz vezértették, helyeseknek lénni meg-árgedem, reménívén egyszermind, hogy az a' szabad kinyilatkoztatás, mellyel nékiek ellenek monddtam, őket nem bán-

totta-meg. Legnagyobb atyafiságos tisztelet vagyon. —“

Marrou.

A' Párisi *Monitörben* ilyen gyászos elmékedés jött - ki: —“

„*Januarius*' 20-dik napja közönséges gyásznak napja leszen egész Frantzia országban. Egy nagy engesztelő áldozat fog tétettetni. *Madame* (Angouleme Hertzegasszony) és a' Princzek minnyáján kimennek *Saint Denisbe*. A' *Mártyr Király*' (16-dik Lajos) testamentoma negyven ezer templomokban olvastatik-fel. Vajha ezen a' gyászos nagy innepen minden gyűlölség, minden vélekedésbéli ellenkezés, minden nagyravágyás és boszszúállásbéli visszaemlékezés, ki alunna! A' maga vériért, mely a' vesztő helyen kiontatott, sírhalmának mélységéből vagy is inkább az égnek magosságaiból kívánja a' Király mindengyermekeinek egymáseránt való megengesztelődéseket 's Frantzia országnak tsendességét 's boldogságát. A' Szent Lajos' gyermekei a' magok örökségekbe vissza tétek. Minket illet ezt megtartani. Ők a' mi örüllőink, legyünk mi is az övéik! Az egész Frantzia nagy familiát a' maga szívébe zártta a' Király: lakjék tehát a' Király is minden Frantzia' szívében. Szeressük őtet a' szeretetért: 's ekképpen vissza térnek ezek szép Frantzia országnak szerentsés napjai az ő megvigasztalására 's a' mi tett áldozatainknak 's szenvedéseinknek elfelejtésére.“

„Három Anglus tiszteteket, kiknek neveik: *Wilson Robert*, (egy hasonló nevű Generalisznak testvére) *Bruce Mihály*, és Májor *Hutchinson*, Jan. 13-dikán elfogtak Párisban, azért, mint hallik, hogy azal vádoltatnak, hogy Gróf *Lavaletté*, a' fogházból való kiszabadulása után magoknál elrejtették, 's azután abban is segítségére voltak, hogy az országból kiszökhes-sen. —

Ezen Anglus tiszteteket a' *La-Force* nevű fogházba zárták, és kemény vizsgálás

vizsgálás alá vonták. A' Párisi alsó ítélőszék előtt foly az ügyök. Mint a' közönség beszéli, az égygyikre már réá bizonyosodott, hogy személyesen munkálódott a' *Lavalette* elszöktetésében; Generalisi formaruhát adott réá, a' maga katonai címereit is oda adta néki, 's még egy más Anglus tiszt által is kísértetvén, a' Frantzia határról egész a' *Belga* határra által vezértette. —

„Fel se' lehet tenni, így szollanak némely Párisi közönséges levelek, hogy az Anglus nép 's ennek Országoszeke, ezen tiszteknek tselekedeteikért fel ne indulnának, melly által nem tsak Frantzia országot, hanem tulajdon nemzetjüket is egy formálog megbántották, részszerént azért, hogy a' nemzetek' törvényeivel ellenkező, részszerént pedig hogy olyan ország ellen való dolgot követtek - el, a' melly ő vélek most barátságban és jó égygyetértésben él. De megsértették ők ez által még az Anglus katonaság' betsületét is, a' midőn egy Anglus Generalisi formaruhát és rangot vettek - fel eszköznek arra, hogy egy ily nagy bűnöst a' lüntetés elől elszöktethessenek. A' mi azoközben egyébe eránt ezt a' történetet illeti, ennek is fordult már egy szerentsés és különös oldala elő, a' tudni illik, hogy egy más történet' környűllásainak kinyilatkoztatására szolgált eszközüi, melly a' közönséges gondolkodásnak néhány napoktól fogva nem kevés nyughatatlanságot okozott. Az elfogattattak közűl égygyiknek írásai között tudni illik valami orriginalis levélre vagy kézírásra találtak; melyről az Anglus újságok úgy beszéltettek, mint ha azt egy Északi Hatalmasságnak Párisban lévő Követje küldötte volna, innét, a' maga Udvarához Frantzia országnak jelen lévő környűllásairól. A' Párisi újságok is tettek ezen levél felől emlékezetet, de tsak úgy, mint a' melly által valami *Pasquillánsok*, ezen Követnek nevét, a' ki külömben a' Frantzia ország-lószék eránt legjobb indulattal viseltetik,

megmótskolták volna, midőn úgy adták-ki a' levelet mint ha az az ő tulajdon kezeirása volt volna. A' Követ forma szerént panaszt érette a' Frantzia Udvarnál, 's kikeréte magának, hogy a' dolog vétetessenek szoros vizsgálás alá.

A' *Quotidienne* így ír ezen Anglusok' elfogattatásának környűllásairól: — „Beszéli, úgy mond, hogy egy Politziai tiszt a' *Honore* nevű külső városban egy vendégfogadó háznál néhány úti kótsit szemlélt-meg, a' mellyek ugyan ott most tsak heverőben állani, de azomban valamely hosszú útra határozatva lenni látszottak. Tudakozódni kezdett titkon a' kapustól, kitől azt a' választ kapta, hogy azok a' szekerek ugyan tsak heverőben állanak ott, hanem egy versben még is kivitték onnét őket 's 60 óra telt benne, míg oda ismét vissza vitték; de hogy hol jártak vélek, arról semmit sem tudott mondani; hanem egy ugyan azon fogadóban lakó Anglus Generalisnak komornyikjára útasította a' Politziai tisztet, mondván, hogy az, legpontosabb tudósításokat fog adni mindenekről. Addig 's addig, hogy a' Politziai tiszt ezt a' komornyikot is megnyerte, a' ki kinyilatkoztatta, hogy az ő urainak meszszeterjedő levelezéseik vannak. Mondták néki, hogy mutasson nékiek valami efféle darabot elő. Ő hát egy hosszú levelet vitt, mint mutatót, a' Politziához, a' melly levél egy Londoni esmeretes társasághoz szollott, 's a' *Lavalette*' elszökéséről igen pontos környűllásokat foglalt magában. A' Politziai előljárók tovább is folytatták a' vizsgálódást, 's azt erőssítik, hogy olyan írásokat is találtak az Anglus tiszteknek levelezéseik között, kiknek elfogattatása ezen vizsgálódásokból következtet, mellyek a' Napoleon' *Elbai* környűllásaival is függésben vagynak.“

Közönséges levelekben olvassuk, hogy a' Londoni *Morning Chronicle* nagy örömmel szokott volt mindenkor emlékezni a' *Lavalette* elszökése felől, a' melly illetlen-

séget annyira űzte az ilyen *Lavalette* társaságabeli emberekre nézve sok ízben, hogy ha *Neyről* vagy *Labeoyeréről* írt, az első tsak így nevezte: a' nemés *Veteranus* — a' másodikat így: az ifjú *Héros*. —

A' Párisi újságok erősítik, hogy a' feljebb nevezett *Wilson Robert* volt az, a' ki nem tsak hogy megtanítója volt *Lavaletténének*, miként öltöztesse fel a' férjét a' maga ruhájába, hanem ezt azután egész *Brüsselig* vitte a' maga szekérében.

Frantzia országban oly útasítás adott minden közönséges iskolák' előljáróhoz, hogy arra vigyázzanak, hogy nevédeiteiknek kezekbe semmi olyan könyv ne akadjon, melynek olvasása őket a' Bitangolónak nevére emlékeztethetné.

Párisban egy ily különös titulusú könyv jött ki: — „A' Frantzia Revolutzió által megrongáltatott 's a' *Napoleon Bonaparte'* tizenhét évig tartott ide 's tova való sétálásai által felettebb való módon összeráztatott *Európa*.“ — A' Könyvnek végén van egy latstrom, melyet az író a' Revolutzió' rettenetes inventoriumának nevez, 's a' melyben ezek a' *resultatumok* fordulnak elő: — Valami 2500 személyek a' Státusnak több mint egy milliárdból álló jövedelmét osztották fel egymásközött, 's szolgáltak eszközül arra, hogy 7 milliárdnál többet érő, részszerént nemzeti jószágok, rész szerént Emigránsoknak józágaik elpazérlódjanak, a' nélkül, hogy ezen utólsók' hitelezőiknek kárvallások tsak legkissebb tekintetben is megfordíttassék; a' Frantzia törvényhozó gyűlések 25,428 törvényekkel ajándékozták meg a' nemzetet; az ország' fiai közzül 7 millió veszett el, kik között 5 és 1/2 millióan elveszését *Bonaparte* okozta; azt a' jövedelmet, melyet ő a' maga tizenöt esztendőig tartott Bitangolása alatt, a' hadi és az adminisztrációra való költségeken kívül, tsak a' maga és Ágensei számára bevett. Ily sok szerentsétlenségeknek, ily sok veszedelemnek, 's ily sok költségeknek eredeti első oka

volt, 55 milliókból álló hijánosság (*deficit*), melly a' finántzia' állapotjában találtatott.

A' *Nismesi* fenyítő ítélőszék Jan. 5. dikén esztendeig való fogságra tétett valami *Gerard* nevű embert azért, hogy két katonának azt mondotta, hogy a' Király egy rendelést adott volna ki, melly által a' parantsoltatik, hogy Frantzia országban minden Protestánsokat meg kell ölni, hanem az Anglusok, hogy ezért bosszút álljanak, nem soká minden Frantzia kikötőhelyeket el fognak foglalni. — A' felső *Garunai* Prefektus meghatározta, hogy ezen depaztamentben azok az emberek, a' kik valami olyan dolgot, melly a' politikai újságokban ki nem adatik, elhírlélni, vagy az olyant, melly azokban kijött, megnagyobbítani mérészelnek, azonnal elfogatassanak, vizsgálás alá vétetessenek, 's ha azt ki nem jelentik, kitől a' dolgot hallották, mint költeménynek koholói, ügybűntetessenek meg. — *Bourban* is fogságra és pénzbéli bírságra ítétek egy fűszer-számáruló kalmárt azért, hogy bűnös cselzással egy Proklamátzlót terjesztett el, *Napoleontól, Belegrádból* (!) —

A' *Lavalette'* elszökéséről még mind több-több anekdoták jönnek ki: — Egygyik azt erősíti, hogy egy Anglus tiszt a' maga kotsiján vitte ki *Párisból*, mint inasát, az első postaállásig, a' hol így szollott neki: *Jankó!* újj lóra, siess előre, 's rendelj lovakat! — A' másik azt beszélik, hogy egy fegyveres csoport, a' melly belső hátorságra ügyelő katonaságnak ruhájába volt öltözködve, úgy lopta ki, mintha Hamvárába vinne valami előkelő, fogságra személyt.

A' Király meghatározta, hogy az uralkodó vérből való Princzek, ennekutánna születéssek szerént, Oberster (legfőbb) Generálisok legyenek az ármádánál.

Köz beszéd, hogy Ex-minister *Fouché*, minekelőtte *Parisból* eltávozott volna oly előre néző volt, hogy minden vagyó-

nát általengedte eladásképpen az országglószéknek 1,3000,000 Frankért; melly azt mutatja, hogy ő már akkor idegen menekhelynek keresésén forgatta az eszt. —

Straszburban most, mint valami útasok erőssítik, anniak a *Brüycere* nevű Generálisnak a procesusa foly, ki a *Bonaparte* hazajövelekor *Beforti* Komendáns volt, az ő és *Ney* Proklamációját kihirdette, 's a vezérlése alatt volt katonaságot a Királytól való elállásra 's a Bonapartéhoz való pártolásra meghívta. — A mostanság elfogott nevezetesebb személyek között *Gen. Morgan* és *Marchand* nevezetnek meg. A *Gen. Decain* első kikérdezése *Jan. 16-dikán* ment véghez. — Meghatározott módon írják, hogy a *Fouché* Követi foglalatossága *Dresdában Januarius 10-dik* napján szünt meg végképpen. —

Valami esztendeje múlt, hogy irtuk, hogy valamely ifjú ember az *Angoulémi* Hertzegnéhez menvén, magát ennek testverének a szerentsétlen *Dauphinnek* lenni jelentette. Tsak mostanság sült ki a dolog, hogy ez a fiú nem egyéb hanem egy szokott katona legyen; a szülőire is rá találtak, a kik kenyérsütők *Varennesben*; az apjáról való neve *Phelipeau*. *Jan. 12-diken* elvitte a fiút a *Poliizia* Minister *Rennesbe*, gondviselés alá.

A *Brüsseli* tudósítások szerint, *Frantzia* országnak úgy nevezett *Északi-departamentje*, mellyet most *Orosz* seregek tartanak elfoglalva, oly szegényé lett, hogy ott telyességgel nints semmi elesség; *Maubegében* egy itze horttaláni lehetetlenség. *Lillébe* és *Arrasba*, mellyeket a hadakozás' inségei legkevesebbé értek, parantsolat ment, hogy az *Elfogláló* fegyveres népnek számára küldjenek énnivalót. —

Az itt következő két hírek a *Londoni* újságlevelekben keringenek: — Az első, hogy *Hertzeg Angoulemre*, midőn a maga mostani útjában *Toulouse*

városába bément volna, a' rosz gondolkodású emberek réá löttek, és hogy *Marschal Victor* 's egy *Anglus* tiszt (testörző seregbeli *Hadnagy Thoroughton*) között az, égygyik piatzon, előbb szóval való veszekedésre 's azután öszsze verekedésre került volna a' dolog; — a' másik, mellyet mint magok erőssítik, *Párisi* újságokból tudnak a' *Londoni* újságok, ez, hogy a' *Hadi* Minister *Hertzeg Feltré*, tudfára adta *Marschal Augereau* nak, hogy ő azért a' Proklamációért, mellyet tavaly a' *Martius* 20-dikán előfordult történetre (a' *Bonaparte* visszaváló érkezésére) nézve kiadott, a' maga szolgálatajából elbótsáttatva légyen, 's fizetést sem fog többé venni. Hasonló nyilatkoztatást vettek, mint mondják, ugyan azon Ministertől, *Marschal Lefebvre*, *Soulth*, *Suchet*, és *Massena* is. —

Még egy újabb megjegyzést találunk egy *Párisi* tudósításban, *Lavalettéről*, hogy ötet *Májor Hutschin* vitte ki a' maga szekereben *Compiegneig*, 's onnét *Wilson* vitte tovább az ország' határáig; és hogy *Lavalette* a' fogházból lett kiszökésétől fogva egész addig a' napig *Párisban* maradott, mellyen a' réa kimondatott halálos ítéletet a' képin exequálták. — Annak a' hírnek, hogy *Marschal Soult*, 27 milliót érő vagyonnal, *Belgiumba* megérkezett volna, egyenesen ellene mond a' *Constitutionnel* nevű újság.

Nagy Britannia.

A' *Morning Chronichel*, így szollanak némely újságlevelek, tsakugyan oly szemtelen vala, hogy kiadta *Jan. 12-ikén* az *Orosz Császár* *Párisban* lévő Követének *Pozzo di Borgo* úrnak, *Frantzia* ország' mostani állapotjáról a' maga Császárjához küldött, úgy mondatott tudósítását. — A' *Times* nevű újság ellenben keményen lemotkolja a' feljebb nevezett újság' íróit, hogy egy ily buta tudósítást, melyben ily sokféle költemény

találtatott, valósággal annak tarthatták, a' minek kiadták, úgymint a' nevezett Követ munkájának. Mitsoda ügyetlenül van, a' Royalisták ellen való motskolódás, melly a' Revolúziós időkbe is béillene, egy olyan igazi Royalista gondolkodású embernek szájába adva, mint e' milyennek lenni magát a' nevezett Követ ur, mindenkor, 's különösen nem régen Gentben megbizonyította. Melly ügyetlenség ezt a' kifejezést, idegen bajonétok, oly Követnek szájába adni akarni, a' ki azon Hatalmasságok' egygyikének Ministere, a' kik a' Bonaparte' megbukását egygyesített erejek által véghez vitték, 's több e' félek. —

Angliában olyan tudósítások érkeztek Máltha szigetéről, hogy az Afrika-i tengeri tolvaj Fejedelmek elkezdették légyen az Ánglus nemzetnek hajóit egymás után megtámadni 's ekképpen az Ánglus zászlót megbántással illetni. A' Tunisiak mérészlettek egy Málthai hajóletartóztatni 's az azon talált embareket lántzra tenni. Az ő Britanniai Felsőge Pilot nevű hajójának Kapitányát pedig, kövek' esője által kísérték-bé a' partrol a' hajóra. A' Málthai Kormányozó elevezett a' Bombay nevű hajóval, hogy elégtételt kérjen a' Barbarusoknak bűnös próbatételeikért.

Jóniai Egygyesült Státusok

„Egy időtől fogva, így szoll egy Bavarai újságlevél, oly hangon beszélének a' Párisi közönséges írók az ezen szigeteket illető Kötésről, hogy az által a' közönségnek az a' része, a' melly minden időbéli környüállásokban újabbújabb nyúghatatlanságnak, hódoltatásokuak, és országosztásokra célzó plánumoknak fundamentumát szeret látni, legképtelenebb elmefuttatásokra vétettethetik: Mondják tudniillik — és pedig az Ánglus levelek adtak ezen fundamentum nélkül való hírré az okot — hogy Anglia azért, hogy ezen szigeten való Protektorság réa' bizattatott, mégigérté légyen, hogy az Orosz birodalomnak a' Porta ellen való próbatételeiben soha

semmi akadályára nem fog lenni. Pedig bizonyos dolog az, hogy ezen Kötésben semmi ilyen tárgyat magában foglaló zikkely (de hogy is ígérhetne-meg Anglia valami effélé!) 's átájjában szollván, semmi titkos zikkely nem találtatik. — Hasonló tulajdonságú erősítések találtak a' nevezett Bavarus újságban affélól, hogy Orosz Státistikoknok Gr. Capo d' Istria, Bétsben léte alatt több rendbeli vendégségeket adott volna, melyre a' Diplomatikai személyeket is eihivta; 's hogy az itt lévő sok Görögség nálla gyakran megfordult légyen. Pedig Capo d' Istria nyoltz napnál többet Bétsben nem mulatott, vendégfogadobeli szobában lakott, Diplomatikai vendégségnek adása eszébe sem jutott, és egy Corfu béli atyafián kívül, semmi más Göröggel nem beszéllett. A' Jóniai szigeteket illető Kötésnek sintsen, a' melly ugyan ennek a' Status' kormánya mellé termett nagy embernek a' munkája, semmi olyan projektummal való öszszetsatoltatása, melly a' Portának valamely veszedelmére célzhatna; sőt tudjuk, hogy a' Porta magais meghivattatott az abba' Kötésbe való beállításra. Gróf Capo d' Istria úgy gondolta, hogy Hazájaföldjének legnagyobbat szolgál, ha azt Ánglus oltalom alá adhatja; ő ezt a' plánumot nem mint Orosz Minister, hanem mint hazafi úgy tsinálta, a' melyben Sándor Császár is felséges megelégedését találta, 's azt megerősítette. Azomban a' milyen kevésse célzott arra, hogy ez által a' Törököknek nyúghatatlanságot okozzon, éppen ily kevésse akart ezzel az Ánglusoknak is, mint ajándékkal, úgy kedveskedni. Hogy az a' jus, melly szerént ezen szigeteknek oltalmazása Angliára bizattatott, ennek nem kevés hasznot hajtson, tagadhatatlan, de, más felől a' szigetek is sok szép jusokkal és szabadságokkal birnak; szabad Constitúziójok légyen, magok törvényeik 's nemzeti tisztjeik által igazgattatnak, 's a' többi; egy szóval, nem tartattathatnak úgy, mint Angliás tulajdon, vagy Ánglus birtok